

Kutsatira ma Swahaabah ndi kofunikira bwanji?

Date: Wednesday, Safar 11, 1447 2:15 AM

Views: 19

Category: Aqīdah > Ma Swahābah > Njira Yolondola

Question

Kutsatira ma Swahaabah ndi kofunikira bwanji?

Answer

Kutamandidwa konse ndi kwa Allāh!

Tikawaona ma Swahābah, iwo adali zitsanzo zabwino pambuyo pa Mtumiki (ﷺ). Allāh adawasankha kuti amutsate Mtumiki (ﷺ) kenako atenge chiphunzitso chake ndi kuphunzitsa mibadwo ya kutsogolo. Wina aliyense amene sangawatenge iwowa ngati anthu ofunikira, oyenera kutsatiridwa komanso kunyadiridwa; ameneyo ndi mdani wa Allāh.

Ma Swahābah adali anthu olimbikira pomutsatira Mtumiki (ﷺ) mu chikhulupiriro chake, mu ntchito ndi zoyankhula zake; komanso mu zilolezo ndi ziletso zimene adapereka.

Abū Mūsā Al-'Ash'arī akufotokoza kuti Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adayang'ana kumwamba ndipo adati:[1]

آذإاف يبأ حَصَّلْ مَأْنَمَأْ آنَأَأْ وَدُعُوتْ آمَءَامَسَلَا يَتَأْمَوْجَنْ لِرَتَبَهَذَآذَإافِ ءَاءَمَسَلَلْ ةَنَمَأْ مُوْجَنْ لَا
آمَ يِتَّمَأْ يَتَأْ يبأ حَصَّلْ بَهَذَآذَإافِ يِتَّمَأْلَ ةَنَمَأْ يبأ حَصَّلْ آوَـ نَوْدَعُويَ آمَ يبأ حَصَّلْ يَتَأْ تَبَهَذَ
ـ نَوْدَعُويَ

Nyenyezi ndi gawo la chitetezo cha kumwambaku. Zikapita nyenyezi, kumabwera kumwambaku zomwe zidalonjezedwa (kutanthauza mdima). Ndipo ine ndi chitetezo cha ma Swahābah anga; pamene ine ndapita (kumwalira), zidzabwera pa ma Swahābah anga zomwe adalonjezedwa. Ndipo ma Swahābah anga ndi chitetezo ku Ummah wanga; pamene ma Swahābah anga apita (amwalira onse), zidzabwera pa Ummah wanga zomwe zidalonjezedwa (mayesero ndi kusochera).

Al-Barbahārī adati:[2]

م٥٥ هب احص، أَلْ اهْجَض، وَأَوْ قَنْسِلَا هَتْمَأْلَ مَلْس، وَهَلْعَ هَلْلَا يَلْص، هَلْلَا لَوْسَرْ نَيْبَ دَقْف

هـلـلا لـوـسـر بـاـحـصـأ فـلـاخـ نـمـفـ .هـلـهـأو قـحـلـا مـطـعـأـلـا دـاـوـسـلـاـوـ ؟مـطـعـأـلـا دـاـوـسـلـاـمـهـأـوـ ،ـعـاـمـجـلـاـ رـفـكـ دـقـفـ نـيـدـلـاـ رـمـأـ نـمـ ءـيـشـ يـفـ مـلـسـ وـ هـيـلـعـ هـلـلـاـ ئـلـصـ

Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adatambasula zokhudza Sunnah ku Ummah wake ndipo adaifotokoza momveka bwino kwa ma Swahābah ake. Iwovo ndi Jamā'ah. Iwovo ndi As-Sawād Al-A'dham ndipo As-Sawād Al-A'dham ndi chilungamo pamodzi ndi anthu ake (omwe akuwatsatira iwovo). Tsopano yemwe wasemphana ndi ma Swahābah a Mtumiki wa Allāh (ﷺ) mu chilichonse kuchokera mu zinthu za Chipembedzo, ameneyo wakanira.

Pa chifukwa ichi, ngati munthu akufuna kukhala woongoka mu kachitidwe kake ka chisilamu, atenge ndondomeko zimene ma Swahābah amagwiritsa ntchito. Ngati munthu satenga zimene Mtumiki (ﷺ) ndi ma Swahābah ake adatisiira, ameneyo ali mu gulu la osochera. ‘Abdullāh Ibn ‘Amr akufotokoza kuti Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adati:[3]

يَهْ نَمَوْ : اُولَاقْ . دَحْ أَوْ لَمْ لِلْ إِرَانْ لَا يَفْ مُهْلُكْ . لَمْ نِعْبَسْ وَ ثَالَثْ يَلَعْ يَتْمُؤْ قَرْتْ فَتَ وْ يَبْأَحْصَأْ وَ مَوْيِلْ إِهِيَلْ آنَآ آمْ بَلَاقْ ئَهْلَلْ وَسَرْ آيْ

"Ndipo Ummah wanga (wa asilamu) udzagawanikana mu magulu 73; magulu onse adzalowa ku Moto kupatula gulu limodzi." Ma Swahābah adati: "Kodi gulu limodzilo nde ndi liti, eh iwe Mtumiki wa Allāh (الله)?" Iye adati: "Amene adzakhale pa zimene ine ndi ma Swahābah anga tikugwiritsa ntchito lero lino (omwe adzatenge njira ya Mtumiki الله pamodzi ndi ma Swahābah ake)."

Akuyankhula Ibn Mas'ud kuti:[4]

“Inuyo lero lino mukuchulukitsa kupemphera komanso kuchita ma ‘ibādah ambiri kuposa ma Swahābah a Mtumiki wa Allāh (ﷺ); komatu iwovo adali anthu abwino kwambiri kuposa inu.” Zidafunsidwa kwa iye kuti: “Zili choncho chifukwa chani?” Iye adati: “Iwo adali kudzitalikitsa kwambiri ku za dziko lapansi, ndipo amakhumba kwambiri umoyo womwe uli nkudza kuposa inu.”

Mu kuyankhula kwina iye (Ibn Mas'ud) adati:[5]

،مَلَسَ وَهِيلَعُ هَلْلَا يَلَصِ دَمَحُمُ بَأَحْصَأَ كَيَلُوْأَ، تَامَدَقْ نَمَبَ نَتْسَيْلَفْ ٌنَاتْسُمَ نَاكَ نَمَ
هَلَلُ اُمْهَرَاتْخَا مَوْقَ، فَلَكَتْ هَلَقَأَوْ، مَلَعْ هَقَمَعَأَوْ، أَبَولُقْ هَهَرَبَأَ، مَأْلَهَدَهَ رَيَخَ اُونَاكَ
هَقَئَارَطُوْ مَهَقَالَحَأَبَ اُوهَبَشَتَفَ، هَنَيَدَلَقَنَوْ، مَلَسَ وَهِيلَصِ يَلَصِ، يَبَنَهَبَ حَصَلَ
مَيَقَتْسُمَلَهَيَدَهَلَا يَلَعَ اُونَاكَ مُهَافَ

Aliyense amene akufuna kutsatira chitsanzo, atsatire omwe adamwalira; amene ali ma Swahābah a Muhammad (ﷺ). Iwo adali anthu opambana kwambiri mu Ummah uno, adali ndi mitima yoyerā, ozama kwambiri pa maphunziro, komanso osakakamula pochita zinthu. Iwowa adali anthu amene Allāh adawasankha kuti akhale otsatira a Mtumiki Wake (ﷺ), komanso kuti afalitse chipembedzo Chake; choncho atsatireni mu machitidwe awo ndi chikhalidwe chawo – chifukwa ndithu iwowo adali pa Njira Yoongoka.

Lero alipo ena mwa anthu amene amanyoza ma Swahābah, ndipo amadziona ngati ndi opambana kuposa iwo. Kufikira poti amawayang'anira pansi ma Swahābah a Mtumiki wa Allāh (ﷺ). Zindikirani kuti aliyense amene angawanyoze iwo, ameneyo ndi munthu wosochera yemwe Âqīdah yake ndi yosokonekera.

Abū Sa'īd Al-Khudrī akufotokoza kuti Mtumiki wa Allāh (ﷺ) adati:[6]

دُمْ كَرِدْأَامْ، أَبَهَذْدُحْأَلْ ثَمَقَفْنَأَمْ كَدَحْأَنْأَوْلَ، وَدَيْبَ يِسْفَنَ يِذْلَأَوْفَ، يِبَأَحْصَأَ اُوبُسَتَ الْهَفِيَصَنَ الْأَلَوْمَهَدَحْأَ.

Musawatukwane ma Swahābah anga; ndithudi ndikulumbira mwa Yemwe mzimu wanga uli m'manja Mwake; m'modzi wa inu atati apereke golide wochuluka ngati phiri la Uhud, sizingafanane ndi Mudd[7] yomwe adapereka m'modzi wa iwowo ndipo sizingayandikirenso (ku Mudd).

Adayankhula Ahmad Ibn Hanbal kuti:[8]

مُهْمَّهٌ تَافِءُوسٌ بِمَلْسٍ وَهِيلٍ عَوْلَلٍ لِصِّهْلَلٍ وَسَرْبَأَحْصَنَمَادَحْأَرُكْدِيَالْجَرَتْيَأَرِإِذِإِلَيَعَمَالِسِإِلَيَعَ

Mukamuona munthu akukamba za m'modzi wa ma Swahābah a Mtumiki wa Allāh (ﷺ) moipa, kaikirani chisilamu chake.

Mukuyankhula kwina iye (Ahmad) adati:[9]

نَمْ نَأَكِيَثَدَحْلَهَضَغَبَأَوَمَلْسٍ وَهِيلٍ عَوْلَلٍ لِصِّهْلَلٍ وَسَرْبَأَحْصَنَمَادَحْأَرُكْدِيَالْجَرَتْيَأَرِإِذِإِلَيَعَمَالِسِإِلَيَعَ

Aliyense amene angayankhule zosayenera zokhudza m'modzi wa ma Swahābah a Mtumiki wa Allāh ﷺ kapena kunyasidwa ndi chimene adachita m'modzi wa iwo (chomwe chili chabwino), kapena kumakamba zofooka zake (za m'modzi wa iwo);

ameneyo ndi munthu woukira, watuluka mu Chilungamo mpaka atawakonda iwovo pamodzi; komanso mtima wake pa iwovo utagonjera.

Allāh ndiye Mwini kuzindikira.

[1] *Swahīh Muslim*, #2531

[2] *Sharh As-Sunnah*, tsamba 37

[3] *Jāmi’at Tirmidhī*, #2641 (hadīth ya hasan); *Al-Ibānah Al-Kubrā li Ibn Battwah*, Vol. 1, tsamba 369, hadīth #265

[4] *Sharh As-Sunnah lil Baghawiy*, Vol. 14, tsamba 242-243

[5] *Sharh As-Sunnah lil Baghawī*, Vol. 1, tsamba 214

[6] *Musnad Ahmad*, #11516

[7] Mudd ndi 625g ya chinthu

[8] *Manāqib Al-Imām Ahmad*, tsamba 216

[9] *Usūl As-Sunnah*, tsamba 54, #29